ספר
דף על הדף
על מסכת קדושין

פרק ראשון

דף ב׳ ע״א

במשנה: האשה נקנית כו׳.

תמהו התוס׳ (ד״ה האשה) אמאי שנה ״האשה״ עם ה״א ולא אשה נקנית כמו בהרבה דוכתי.

וכתב בס׳ קרן לדוד (להגאון רא״ד גרינוולד מסטמר זצ״ל) בליקוטים בהדרן בסוף המסכתא לנעוץ סוף המסכתא בתחלתה, דהמשנה בסוף מסכת קידושין מסיימת ״מצינו שעשה אברהם אבינו את כל התורה כולה עד שלא ניתנה, שנאמר עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרתי מצותי חקותי ותורתי״ הרי שמסיימת באות יו״ד.

והמשנה כאן מתחילה ״האשה״ באות ה״א, הרי יו״ד ה״א כמו״ש סוטה (י״ז ע״א) איש ואשה שזכו שכינה שרוי׳ ביניהם, ופירש״י ע״י שם י״ה, יו״ד באיש וה״א באשה.

★★

במשנה: האשה נקנית בשלש דרכים וכו׳ **נקנית בכסף בשטר ובביאה.**

כתב במטה משה לתלמיד המהרש״ל (בתחילת הספר שער השני), איתא בריש קידושין האשה נקנית בג׳ דרכים בכסף בשטר בביאה, ותניא עלה ר׳ שמעון אומר מפני מה אמרה תורה כי יקח איש ולא כי תלקח אשה לאיש מפני שדרכו של איש לחזור על אשה וכו׳ משל לאדם שאבדה לו אבדה מי חוזר על מי, בעל אבידה חוזר על אבידתו.

נוסף על הפשט האמת והיושר והצדק, נרמז בזה על התורה הנקראת ״אשה״ ע״ד חכמת נשים בנתה ביתה, ואשת חיל מי ימצא, ראה חיים עם אשה, תורה צוה לנו משה מורשה אל תקרי מורשה אלא מאורסה.

"נקנית" ע״ד והתורה נקנית במ״ח דברים, והוא ע״ד וקנה חכמה, וע״ד אמת קנה.

"בג׳ דרכים״ ע״ד את הדרך אשר ילכו בה.

"בכסף", רמז בכוסף ע״ד אין אדם זוכה ללמוד אלא ממקום שלבו חפץ כדאיתא בע״ז בפ״ק וכו׳ נמצא מזה שמהתאוה שאדם מתאוה לתורה עולה אל הכבוד שהיא התורה, ולכך אמר יוסי בן יועזר הוי מתאבק בעפר רגליהם ושותה - בצמא - את דבריהם, כאדם המתאוה לשתות לרוות צמאו ולא כאדם השותה דרך עראי, רק כשותה למלאת את צמאו, כך תהא לומד בתאות לבך כאילו אתה מתאוה לשתות, וזה שאמר התנא נקנית בכסף רמוז בכוסף.